

■ TRIBUNA POLITICA

Pertge in'atgna proposta tar la iniziativa d'abitaziuns secundaras?

DA MARTIN SCHMID,
CUSSEGLIER DALS CHANTUNS

Cun l'enorm sustegn da *O. Bänzinger* avain il cusseglier dals chantuns *Stefan Engler*, il cusseglier naziunal *Heinz Brand* ed jau preschentà a Berna in agen project davart ina legislaziun en connex cun l'iniziativa d'abitaziuns secundaras. Pertge avain nus procedì uschia?

D'ina vart ans pari impurtant da pudair integrar las experienschas dals advocats e da las vischnancas che nus avain fatg las ultimas emnas dapi l'entrada en vigur da l'iniziativa d'abitaziuns secundaras. Ins bada che la malsegirezza è enorma e che vischnancas, architects e patrums da construcziun na san per part betg tge far. Perfin per nus advocats èsi ina sfida da betg perder la survista. La malsegirezza ha era la conseguenza che incumbensas da construcziun vegnan sistidas. Quai ha in effect negativ sin l'economia publica.

Da l'autra vart hai jau pudì esser preschent a la decisiun dal tribunal federal davart l'iniziativa d'abitaziuns secundaras ils 22 da matg a Losanna. Quel di ha il tribunal federal pretais dal legislatur da spert daventar activ – e quai è in motiv essenzial per nossa lavur. En pli prevesa la disposiziun da constituziun acceptada ch'il legislatur decreteschia ina legislaziun da construcziun fin l'avrigl 2014. Cas cuntrari sto il cussegl federal decretar

in'ordinaziun. Nus parlamentararis federals essan oramai quests legislaturs. Il tribunal federal ha er exprimì avertamain dubis sche la legislaziun da construcziun decretada dal cussegl federal saja admissa.

En la pratica datti la dumonda fitg impurtanta sche la legislaziun saja legitima e sche las vischnancas cun dapli che 20 pertschient abitaziuns secundaras pon dar las permissiuns da renovaziun, da demoliziun u da reconstrucziun giuridicain valaivlas a partir dal 1. da schaner 2013. Bliers abitants pensan ch'i dettia in problem mo cun edifizis ch'èn vegnids approvads anc avant il 1. da schaner 2013.

Quai n'è dentant betg uschia. I dat fitg grond problems giuridics er en connex cun novas permissiuns da construcziun che pertutgan abitaziuns existentas en questas vischnancas. Quai maina ad ina gronda malsegirezza giuridica.

L'approvaziun da l'iniziativa d'abitaziuns secun-

daras impedescha per exempel en tshertas vischnancas – tut tenor la calculaziun da la surfatscha d'auzada brutta relevanta – ina sanaziun exteriura energetica. Perquai ch'il volumen exteriur e tut segund la metoda da calculaziun la surfatscha d'auzada brutta s'augmentan na succedan talas sanaziuns cun senn betg. Sch'in proprietari da chasa vul isolar ina veranda d'enviern existenta, sa mida – tut tenor la construcziun – la surfatscha d'auzada brutta calculada da la chasa ed il proprietari ristga da construir sa fundond sin ina permissiun da construcziun nulla.

Questa situaziun è difficila per tut las vischnancas e tut ils patrums da construcziun, era senza ch'i sa tractia da construir novas abitaziuns secundaras. Ins po surventscher questa situaziun mo sch'ins maina il pli spert pussaivel la discussiun publica. Pervia da quai vulain nus contribuir constructivamain ad ina realisaziun sperta da l'iniziativa d'abitaziuns secundaras. Nus na vulain betg mo dar en egl cun crititgar, ma furnir resultats concrets per questa dumonda uschè impurtanta per il Grischun. Per far quai stuain nus en in'emprima fasa persvader 24 cussegliers dals chantuns e 100 cussegliers naziunals ed eventualmain anc gudar ina votaziun da referendum. Da spetgar en quest connex ans para negliment, perquai ch'ins na dastga betg sutstimar quest tema anc ina giada!